

Jaki będzie pomnik AK?

2013-05-18

w piątek (17 maja) zakończył się trzeci etap konkursu na projekt pomnika Armii Krajowej, który ma stać na Bulwarze Czerwieńskim w planowanym tam Ogrodzie Pamięci Narodowej. Jury przyznało trzy wyróżnienia, a jedną spośród tych prac wskazało inwestorowi - Światowemu Związku Żołnierzy - do dalszego opracowania.

„Konkurs należał do bardzo trudnych – nie tylko dla autorów, ale także dla sądu konkursowego” – mówił przewodniczący jury – Główny Architekt Miasta, prof. Andrzej Wyżykowski. „Z uwagi m.in. na miejsce, w którym ma stać pomnik, kilkuetapowa droga dochodzenia do rezultatów była jednak słuszna” – ocenił prof. Wyżykowski.

Przewodniczący jury zaznaczył, że aby praca mogła być realizowana autorzy projektu muszą dostosować się do wytycznych pokonkursowych.

Autorem pracy rekomendowanej do dalszego opracowania jest zespół w składzie: Aleksander Smaga – Wiedeń, Gilles Chardayre – Wiedeń, Izabela Auner-Kargól – Wiedeń/Kraków, Hannah Luegmeyer – Wiedeń, Ursula Wieser – Paryż, Janusz Kołodziejczyk – Wadowice, Daniel Prost - University of Applied Arts Vienna.

Praca ta otrzymała wyróżnienia za „koncepcję odpowiadającą na przesłanie ideowe i przedstawione motywacje dotyczące szczegółowej lokalizacji i uformowania pomnika wraz z otoczeniem”. Zdaniem jury „[...]koncepcja stworzenia przestrzeni publicznej wyznaczonej tzw. 'wstęgą pamięci' w postaci muru o zmiennej wysokości w kształcie granic II RP, z ukierunkowaniem i otwarciem wyznaczonej przestrzeni na Wawel i Wisłę, jest prawidłowa i oryginalna”. Przestrzeń ta – czytamy w uzasadnieniu – „wraz z umieszczonym akcentem na osi proponowanej alei pamięci AK, stanowi o jego oryginalności przestrzennej, społecznej i artystycznej”.

Sąd konkursowy uznał, że „interesujące są nowe rozwiązania traktowania elementu rzeźbiarskiego, a także wzmocnienie wyrazu ideowego (zaakcentowanie ważności miejsca) poprzez wprowadzenie światła”.

W opisie projektu czytamy:

„Pomnik łączy w sobie tradycję i współczesność. Przyjęto lekką formę o kształcie wstęgi, która jako część naziemna wyłania się spod ziemi i narasta do wysokości 4,20 metrów, wznosząc się ku niebu, wskazując ku Wiśle. Tym samym reprezentuje heroiczny wzlot walki Armii Krajowej w podziemiu, o wolność Polski. Wstęga zbudowana jest z dwóch warstw. Zewnętrzna z płyt Corten w kolorze rdzy, wewnętrzna to błyszcząca polerowana stal, służąca jako powierzchnia pod inskrypcje, znaki, grawury. W rzucie projektu, w formie wstęgi, odzwierciedla się granica dawnej Rzeczypospolitej Polskiej w momencie wybuchu II wojny światowej. Po wewnętrznej stronie wstęgi umieszczono, w ciągu chronologicznym, najważniejsze wydarzenia i akcje Armii Krajowej oraz godło państwowe.

W konstrukcję wstęgi zintegrowana jest trybuna - schody, okalająca miejsce placu wewnętrznego. Trybuna jest oświetlona pasmowo. Powierzchnię placu przecinają lekkie linie

kartezjańskie z białego granitu, jako znak połączenia Polski z resztą Europy i świata. Plac ten przeznaczony jest do składania hołdu, zebrań, manifestacji w dniu obchodów i jest ogólnodostępny dla wszystkich przybyszy. W punkcie centralnym kwadratu umiejscowiono koło z białego marmuru oraz wbudowano instalację pionowej kolumny świetlnej o wysokości min. 50 m., która reprezentuje poległych w walce".

Przypomnijmy, że ogłoszony przez gminę, przy współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich konkurs posiadał charakter realizacyjny w zakresie projektu pomnika oraz studialny odnośnie propozycji kształtowania Ogrodu Pamięci Narodowej. Pomnik Armii Krajowej ma stanąć w szczególnym miejscu, bo w południowej części Bulwaru Czerwieńskiego, pomiędzy przedłużeniem ul. Bernardyńskiej, a ul. Dietla z Mostem Grunwaldzkim. Na tym terenie planowane jest utworzenie „Ogrodu Pamięci Narodowej”.

Inicjatorem i fundatorem budowy pomnika jest Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej. Decyzję w sprawie jego wzniesienia, a następnie lokalizacji podjęła Rada Miasta Krakowa w drodze uchwały, po przeprowadzonych wcześniej konsultacjach społecznych. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski objął inicjatywę honorowym patronatem. Wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę pomnika planowane jest we wrześniu 2013 r.